

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PAREIŠKĖJO PRAŠYMO PRIĖMIMO

2008 m. gegužės 28 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus, Tomos Birmontienės, Prano Kuconio, Kęstučio Lapinsko, Zenono Namavičiaus, Ramutės Ruškytės, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Romualdo Kęstučio Urbaičio,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymą (Nr. 1B-08) „spręsti: 1) ar Lietuvos Respublikos 2000 m. birželio 13 d. įstatymas „Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo“ ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad Lietuvos žmonėms sovietinės okupacijos laikotarpiais genocidu padarytą žalą atlygina SSRS teisių ir pareigų tęsėja – Rusijos Federacija, o fiziniai asmenys – genocido vykdytojai – neatlygina, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės bei teisingumo principams; 2) ar Lietuvos Respublikos 1990 m. gegužės 2 d. įstatymas „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“ (su 1995 m. rugsėjo 28 d. įstatymu Nr. I-1051, 1995 m. spalio 31 d. įstatymu Nr. I-1082, 1996 m. liepos 4 d. įstatymu Nr. I-1441, 1996 m. lapkričio 28 d. įstatymu Nr. VIII-11, 1998 m. kovo 12 d. įstatymu Nr. VIII-656 padarytais papildymais ir pakeitimais) ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad yra atkuriamos tam tikrų kategorijų asmenims ir nukentėjusiems pažeistos teisės, o kitų kategorijų asmenims ir nukentėjusiems – neatkuriamos, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui ir konstituciniam teisinės valstybės principui“.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

Pareiškėjas – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nagrinėjo civilinę bylą. Teismas nutartimi bylos nagrinėjimą sustabdė ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar:

– „Lietuvos Respublikos 2000 m. birželio 13 d. įstatymas „Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo“ ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad Lietuvos žmonėms sovietinės okupacijos laikotarpiu genocidu padarytą žalą atlygina SSRS teisių ir pareigų tęsėja – Rusijos Federacija, o fiziniai asmenys – genocido vykdytojai – neatlygina, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės bei teisingumo principams“;

– „Lietuvos Respublikos 1990 m. gegužės 2 d. įstatymas „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“ (su 1995 m. rugsėjo 28 d. įstatymu Nr. I-1051, 1995 m. spalio 31 d. įstatymu Nr. I-1082, 1996 m. liepos 4 d. įstatymu Nr. I-1441, 1996 m. lapkričio 28 d. įstatymu Nr. VIII-11, 1998 m. kovo 12 d. įstatymu Nr. VIII-656 padarytais papildymais ir pakeitimais) ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad yra atkuriamos tam tikrų kategorijų asmenims ir nukentėjusiems pažeistos teisės, o kitų kategorijų asmenims ir nukentėjusiems – neatkuriamos, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui ir konstituciniam teisinės valstybės principui“.

Šis pareiškėjo – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymas Konstituciniame Teisme gautas 2008 m. gegužės 9 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Seimas 1990 m. gegužės 2 d. priėmė Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“, kuris buvo ne kartą keičiamas ir (arba) papildomas.

Seimas 1998 m. kovo 12 d. priėmė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“ pakeitimo įstatymą, įsigaliojusį 1998 m. kovo 25 d. Šio įstatymo 1 straipsniu Įstatymas „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“ (1990 m. gegužės 2 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) buvo pakeistas, išdėstytas nauja redakcija ir pavadintas Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymu.

Iš pareiškėjo prašymo matyti, jog jam kilo abejonė ne dėl Įstatymo „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“ (1990 m. gegužės 2 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir (arba) papildymais), o dėl Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo (1998 m. kovo 12 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

2. Seimas 2000 m. birželio 13 d. priėmė Lietuvos Respublikos įstatymą dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo, įsigaliojusį 2000 m. birželio 28 d. Šis įstatymas keičiamas arba papildomas nebuvo.

3. Kaip minėta, pareiškėjas – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas prašo ištirti Įstatymo dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo atitiktį Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad Lietuvos žmonėms sovietinės okupacijos laikotarpiais genocidu padarytą žalą atlygina SSRS teisių ir pareigų tęsėja – Rusijos Federacija, o fiziniai asmenys – genocido vykdytojai – neatlygina, taip pat Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo (1998 m. kovo 12 d. redakcija) atitiktį Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad yra atkuriamos tam tikrų kategorijų asmenų ir nukentėjusiųjų pažeistos teisės, o kitų kategorijų asmenų ir nukentėjusiųjų – neatkuriamos.

4. Iš pareiškėjo – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymo ir civilinės bylos medžiagos matyti, kad jis prašo ištirti:

– ar Įstatymas dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo ta apimtimi, kuria, pasak pareiškėjo, šiame įstatyme nenustatyta, kad Lietuvos žmonėms sovietinės okupacijos laikotarpiais dėl genocido padarytą žalą atlygina fiziniai asmenys – genocido vykdytojai, neprieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams;

– ar Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymas (1998 m. kovo 12 d. redakcija) ta apimtimi, kuria, pasak pareiškėjo, šiame įstatyme nenustatyta, kad yra atkuriamos ir kitų kategorijų asmenų nei nurodyta šiame įstatyme pažeistos teisės, neprieštarauja Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

5. Pareiškėjo – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymas iš esmės atitinka Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatyme nustatytus reikalavimus.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 28 straipsnio 1 dalimi ir 67 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Priimti pareiškėjo – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymą ištirti:

– ar Lietuvos Respublikos įstatymas dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo ta apimtimi, kuria, pasak pareiškėjo, šiame įstatyme nenustatyta, kad Lietuvos žmonėms sovietinės okupacijos laikotarpiais dėl genocido padarytą žalą atlygina fiziniai asmenys – genocido vykdytojai, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams;

– ar Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymas (1998 m. kovo 12 d. redakcija) ta apimtimi, kuria, pasak pareiškėjo, šiame įstatyme nenustatyta, kad yra atkuriamos ir kitų kategorijų asmenų nei nurodyta šiame įstatyme

pažeistos teisės, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Armanas Abramavičius

Toma Birmontienė

Pranas Kuconis

Kęstutis Lapinskas

Zenonas Namavičius

Ramutė Ruškytė

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Romualdas Kęstutis Urbaitis